

zonder eenige concentratie van dat licht, evenzeer ten koste van de al te zeer overstraalde en in het licht bijna weggezogen voorwerpen. De blik wordt niet gericht, het tentoongestelde wordt zwevend, licht en ijl in deze ruimte en ook na herhaalde bezoeken blijft meer een indruk van een witte al te lichte, leege ruimte achter dan van een doos of tube, waar niet de huls maar de inhoud hoofdzaak is.

De rechterzijde van den wand wordt zeer spaarzaam benut. Er zijn o.a. eenige vitrines opgesteld met aardewerk. Deze vitrines zijn evenwel te benepen van maat en verhouding en de inhoud, hoe fijn gekozen ook, al te bescheiden om in dit on-gerichte licht bij te blijven. Vooral bij zonnig weer verdwijnt het tentoongestelde aan deze zijde in de zuiging van het licht.

Die lichtwand heeft nog een andere zonde op zijn zoo blank schijnende geweten. Het groote gebrandschilderde raam van Joep Nicolas, die bij 1925 vergeleken teekenen van bedaaide routine vertoont, is vlak tegenover dien wand aan de zijde der boomen gedacht. Wel heeft men getracht met een gordijn het ergste licht te dempen, maar meermalen heb ik het zoo slecht getroffen, dat tweederde van het raam beschenen werd door het licht daartegenover, zoodat slechts hier en daar plekken van het gebrandschilderde glas voldoende licht doorlieten om het als zoodanig te kunnen bekijken. Deze architectuur vraagt derhalve iets anders en sluit feitelijk uit wat in de afdeeling kerkelijke kunst niettemin op den voorgrond moest komen. Hier schuilt trouwens een fout in den opzet, want leent het wezen van kerkelijke kunst zich tot exposities als deze in gebouwen, die doelbewust tegengesteld werden opgevat aan de voor kerkelijke kunst te stellen eischen? De groote wandschildering van Charles Eyck (door gebrek aan tijd werd het trouwens een wand-teekening) toont dezelfde contradictie. Wie waagt zich aan het ontwerpen van een vloedgolf van religieuze figuratie met een Christus, bestemd voor een zoo anders gerichte, want niet principieel onderscheiden ruimte? Hier heeft de schilder, zelfs als hij over meer tijd had beschikt, niet den eisch der beperking begrepen. Hij heeft zich gewaagd aan een opgave, die alleen het genie kan vervullen, onder geheel andere voorwaarden dan ooit een tentoonstelling kan geven. Het doet uitermate pijnlijk aan, de religieuze figuratie te zien afgeraffeld met de bravour van een handigheid, die nergens in te kort schiet, behalve in den eisch die aan het geringste kunstwerk gesteld mag worden, dat het tenminste ergens de sporen draagt van een verdiept zien en een wezenlijke toewijding. Niemand eischt trouwens op tentoonstellingen als deze, dat hij daar de dingen zal vinden, die den mensch tot in zijn diepsten kern zullen raken. Niemand verwacht hier het hartebloed. Maar waarom dan aan een leerling-beeldhouwer, met overigens toe te juichen qualiteiten, een nog boven zijn macht liggende Christusfiguur opgedragen en aan een schilder een horde van figuren, die zelfs van de allergrootsten het uiterste van hun krachten zou vragen?